

Σενάριο Διδασκαλίας
στην Ιστορία
Γ' Γυμνασίου

«Ο ελληνισμός από τα μέσα
του 18^{ου} αι. έως και τις
αρχές του 19^{ου} αι.»

Ειρήνη Παπατριανταφύλλου

Χρονική διάρκεια: 6 διδακτικές ώρες (απαιτείται χρόνος εργασίας και στο σπίτι)

Προϋποθέσεις υλοποίησης για τον δάσκαλο και τον μαθητή :

- Διαθέσιμο Εργαστήριο Πληροφορικής.
- Χρήση βιντεοπροβολέα για την προβολή της τελικής παρουσίασης των εργασιών στην ολομέλεια της τάξης.
- Εξοικείωση με: 1) την πλοήγηση στο διαδίκτυο, 2) τη χρήση λογισμικών (κλειστών και ανοικτών) και 3) εργαλεία web2.0
- Ομαδοσυνεργατικός τρόπος διδασκαλίας

Διδακτικοί στόχοι -σκεπτικό:

Γενικοί στόχοι

- Η καλλιέργεια κριτικής ιστορικής σκέψης και συνείδησης
- Η διερευνητική διαδικασία απόκτησης της γνώσης
- Η ικανότητα ανάλυσης ιστορικών πηγών
- Ο εντοπισμός αίτιας/αποτελέσματος, ομοιότητας /διαφοράς
- Η ένταξη των γεγονότων στο χωροχρόνο
- Η καλλιέργεια της ενσυναίσθησης
- Η σύνθεση της δικής τους άποψης μέσα από την δική τους επιλογή πληροφοριών
- Η εξάσκηση στη σύνθεση εργασιών ή παρουσιάσεων
- Η ομαδοσυνεργατική προσέγγιση της γνώσης
- Η εξοικείωση με τον ηλεκτρονικό υπολογιστή και τη χρήση του διαδικτύου
- Πιο ελκυστικό μάθημα

Ειδικοί στόχοι Κλασικός γραμματισμός

Να γνωρίσουν οι μαθητές/τριες:

- τους οικονομικούς και κοινωνικούς μετασχηματισμούς
- τα κινήματα εναντίον της οθωμανικής αυτοκρατορίας
- το κίνημα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού (φορείς, θέσεις, επιδιώξεις και τους κυριότερους εκπροσώπους του)
- τις επιδράσεις του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης
- τη διαίρεση του ελληνισμού και να προβληματιστούν πάνω σε αυτό
- την τοπική τους ιστορία
- την έμφυλη διάσταση των ιστορικών υποκειμένων
- υλικό από διάφορες πηγές (πρωτογενείς και δευτερογενείς) και να συνθέσουν δικά τους κείμενα

Νέος - τεχνολογικός γραμματισμός

Οι μαθητές/τριες:

- έχουν στη διάθεσή τους πολλές και πλούσιες βάσεις δεδομένων έχουν σύνθετες δυνατότητες αναζήτησης και αξιοποίησης πληροφοριών σε ηλεκτρονικά αρχεία και μουσεία, ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, ιστοσελίδες συγγραφέων κ.ά.
- χρησιμοποιούν κλειστά και ανοικτά λογισμικά, περιβάλλοντα web 2.0 για την παραγωγή δικών τους πολυτροπικών κειμένων, εννοιολογικών χαρτών, γραφημάτων, χρονογραμμών όσο και για την παρουσίασή τους στην τάξη
- συμμετέχουν ενεργά
- οδηγούνται επαγωγικά στην ιστορική γνώση η οποία αναμένεται να διατηρηθεί στη μνήμη

Κριτικός γραμματισμός

Οι μαθητές/τριες:

- αναλαμβάνουν ρόλους και αναπτύσσουν πρωτοβουλίες
- αποκτούν την ψηφιακή ευχέρεια που θα τους καταστήσει ικανούς να αντιμετωπίσουν τις σύγχρονες προκλήσεις της κοινωνίας (κριτική στάση απέναντι στα πράγματα, δημιουργικότητα, συνεργατικότητα)
- αντιλαμβάνονται το έργο του ιστορικού:
 - ως ερευνητές του ιστορικού θέματος
 - ως αναγνώστες διαφόρων ειδών πηγών οδηγούνται στη συγκριτική εξέτασή τους (ως προς το είδος, το χρόνο παραγωγής τους, την οπτική γωνία, κλπ.)
 - διατυπώνουν υποθέσεις
 - δημιουργούν τα δικά τους κείμενα, με τις δυνατότητες που τους παρέχουν οι Η/Υ.

- κατακτούν την ανακαλυπτική μάθηση (μαθαίνω πώς να μαθαίνω)
- παύουν να είναι παθητικοί δέκτες αλλά εργάζονται σε ομάδες, επεξεργάζονται, αναλύουν, κρίνουν και συνθέτουν μόνοι τους, ανταλλάσσουν τις πληροφορίες και αλληλοσυμπληρώνουν τις ελλείψεις τους. Με αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται όχι μόνον η συνεργατική μάθηση αλλά και η αλληλοδιδασκτική των ομάδων και κατόπιν του συνόλου.

Χρήση τεχνολογιών:

- Ως μέσα διδασκαλίας ορίστηκαν αφενός το σχολικό εγχειρίδιο και αφετέρου το διαδίκτυο και μερικά κλειστά περιβάλλοντα. Προκειμένου να αποφευχθεί η χαοτική διαδικτυακή περιήγηση επιλέχθηκαν από την διδάσκουσα συγκεκριμένοι δικτυακοί τόποι. Συγκεκριμένα, στην υλοποίηση του σεναρίου χρησιμοποιήθηκαν:
- Το ψηφιακό σχολικό βιβλίο Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ' Γυμνασίου: 2ο Κεφάλαιο, 5η Ενότητα "Ο ελληνισμός από τα μέσα του 18ου αι. έως τις αρχές του 19ου αι.".
- Τα κλειστά εκπαιδευτικά λογισμικά Το '21 εν πλω και Centenia.
- Λογισμικό επεξεργασίας κειμένου Google docs
- Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, Οθωμανική περίοδος: Προς την Επανάσταση
- Από το αρχείο της πρώην ΕΡΤ τα ντοκιμαντέρ: 1) για τον Ρήγα Βελεστινλή 2) για τον Αδαμάντιο Κοραή και 3) για τον Ανώνυμο Έλληνα
- Το Εθνολογικό Μουσείο Θράκης

- Στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα:
 - 1) το [Λεξικό του Μ. Τριανταφυλλίδη](#) και 2) το [Λεξικό του Κριαρά](#) για την ερμηνεία των λέξεων.
- Το ανοικτό λογισμικό www.timetoast.com για τη δημιουργία χρονογραμμής.
- Το ανοικτό λογισμικό www.tagxedo.com για τη δημιουργία συννεφόλεξου
- Το [Google Earth](#)
- Το ανοικτό λογισμικό www.lucidchart.com για τη δημιουργία εννοιολογικού χάρτη.
- <https://www.youtube.com>
- <http://el.wikipedia.org>
- <http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-16/> (Βουλή των Ελλήνων)
- Το ιστολόγιο <http://loukia-gregoriou.blogspot.gr/search/label/%CE%9F%CE%BC%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1> για το σχεδιάγραμμα ομιλίας
- Τα προγράμματα της Word και PowerPoint για την παρουσίαση των ευρημάτων των μαθητών / τριών.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Α'

Όνοματεπώνυμο:

- Το βιβλίο σας στην υποενότητα «οικονομικοί μετασχηματισμοί» αναφέρει ότι ένας από τους παράγοντες που ευνόησαν την οικονομική ανάπτυξη των Ελλήνων ήταν η συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή (1774).
- Για να μάθετε περισσότερα για το περιεχόμενο της συνθήκης ανοίξτε το Centenia. Πληκτρολογήστε την ημερομηνία 1774 και Enter. Επιλέξτε Ερώτηση - Πότε και διαβάστε το Κείμενο (στο εικονίδιο).
- Σε κείμενο word να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:
 - α) Ποιοι όροι της συνθήκης αναφέρονται στους Έλληνες;
 - β) Ποιες επιπτώσεις είχε στην οικονομία του ελλαδικού χώρου;

○ Με βάση τις πληροφορίες της υποενότητας «οικονομικοί μετασχηματισμοί» του βιβλίου σας και εκείνες που υπάρχουν στον πίνακα περιεχομένων της ιστοσελίδας του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού - > Παροικιακός ελληνισμός

➤ Ανοίξτε το GoogleEarth και σημειώστε:

α) τα σπουδαιότερα εμπορικά κέντρα των Ελλήνων στην οθωμανική αυτοκρατορία,

β) τις σπουδαιότερες ελληνικές παροικίες του εξωτερικού.

Εργασία μαθητών

- Με τις πληροφορίες που συγκεντρώσατε από την ιστοσελίδα <http://www.ime.gr/projects/migration/15-19/gr/v2/index.html> και αυτές που παρέχει και η ιστοσελίδα <http://www.ime.gr/projects/migration/15-19/gr/v2/photographs.html>, να δημιουργήσετε στο πρόγραμμα παρουσίασης 4-5 διαφάνειες, όπου θα παρουσιάζετε Έλληνες εμπόρους του εξωτερικού, δραστηριότητές τους υπέρ των Ελλήνων και σχετικές εικόνες.

- Καταγράψτε σε κείμενο **word** τη σημασία της λέξης Έλληνας που συναντάτε στην πηγή 1 του βιβλίου σας.

Ενεργοποιήστε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.greek-language.gr/greekLang/index.html> και επιλέξτε:

1) Νέα ελληνική -> Εργαλεία -> Λεξικά

-> Λεξικό της Νεοελληνικής, αναζητήστε τη λέξη Έλληνας και αντιγράψτε την ερμηνεία της στο παραπάνω κείμενο

2) Μεσαιωνική ελληνική -> Επιτομή Λεξικού Κριαρά, αναζητήστε τη λέξη Έλληνας και αντιγράψτε στο ίδιο κείμενο την ερμηνεία της.

- α) Τι συμπεραίνετε για το ταξίδι της λέξης στο χρόνο;
- β) Πώς ερμηνεύετε τη σημασία που πήρε η λέξη στα Βαλκάνια μετά τα μέσα του 18ου αιώνα;

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Β'

Όνοματεπώνυμο:

- Διαβάστε την υποενότητα: «Κοινωνικοί μετασχηματισμοί».
- Για να βρείτε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τους κοινωνικούς μετασχηματισμούς ανατρέξτε στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού -> Οθωμανική περίοδος -> Προς την Επανάσταση.

➤ Σε σύντομο κείμενο word να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α) Ποιες κοινωνικές ομάδες του ελληνισμού είχαν **ηγετικές θέσεις** στην οθωμανική αυτοκρατορία; Ποιος ήταν ο ρόλος τους; Πώς χρησιμοποιούσαν τη δύναμή τους;

β) Ποιες ήταν οι **νέες δυνάμεις** που αναπτύχθηκαν και ποια η προσφορά τους στον προεπαναστατικό ελληνισμό;

γ) Εμπλουτίστε το κείμενο με εικόνες.

- Ανοίξτε τον επεξεργαστή κειμένου και περιγράψτε, σε μία σελίδα του ημερολογίου σας, μία ημέρα σας ως μέλη μιας συγκεκριμένης κοινωνικής τάξης.
- Να δημιουργήσετε σε διαφάνεια παρουσίασης (με το SmartArt) την κοινωνική πυραμίδα των Ελλήνων της οθωμανικής αυτοκρατορίας κατά τον 18^ο -19^ο αι.

Ορθόδοξη
εκκλησία

Φαναριώτες

Προεστοί

Εμποροί /Καραβοκώρηδες

Κλέφτες/Αρματολοί

Ναύτες/Απασχολούμενοι

Αγρότες

Εργασία μαθητών

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Γ':.....

Όνοματεπώνυμο:

- Διαβάστε την υποενότητα: "Κινήματα εναντίον της οθωμανικής κυριαρχίας".
- Ανοίξτε το λογισμικό Το '21 Εν πλω, επιλέξτε τον Ιστορικό περίπλου -> Πριν τον Αγώνα -> 1700-1800 -> ακούστε, διαβάστε και κρατήστε σημειώσεις από τα αποσπάσματα 2 και 5. Στη συνέχεια επισκεφτείτε τις ημερομηνίες 1800-1820, ανοίξτε το απόσπασμα 8 «Σούλι, Μάνη και Σφακιά», ακούστε, διαβάστε και κρατήστε σημειώσεις.
- Σε κείμενο word να καταγράψετε ονομαστικά τα επαναστατικά κινήματα, που εκδηλώθηκαν στο τέλος του 18^{ου} αι. και αρχές του 19^{ου} αι. και τους λόγους για τους οποίους απέτυχαν.

- Αφού ανοίξετε το www.timetoast.com, να τοποθετήσετε στη **χρονογραμμή** τα επαναστατικά κινήματα των Ελλήνων εναντίον της οθωμανικής αυτοκρατορίας. Μπορείτε επίσης να εισάγετε εικόνες των πρωταγωνιστών, χάρτες ή μικρό κείμενο με πληροφορίες που βρήκατε στο παραπάνω λογισμικό.
- Ενεργοποιώντας τους υπερσυνδέσμους που ακολουθούν διαβάστε :
 - α) για "[Το τραγούδι του Δασκαλογιάννη](#)" και ακούστε το στο [Youtube](#)
 - β) για τους [Σουλιώτες](#) και για το δημοτικό τραγούδι: [«Της Λένης του Μπότσαρη»](#), και ακούστε το στο [youtube](#)

Ανοίξτε το **πρόγραμμα παρουσίασης διαφανειών** και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- **α)** Ποιες πληροφορίες έχουμε για τους δημιουργούς των δημοτικών τραγουδιών και τον χρόνο παραγωγής τους;
- **β)** Σε ποια πρόσωπα αναφέρονται τα τραγούδια και ποιο το ήθος τους;
- **γ)** Σε ποιες περιοχές έδρασαν και πότε;
- **δ)** Ποιος φαίνεται ότι ήταν ο ρόλος των γυναικών στα κινήματα εναντίον της οθωμανικής αυτοκρατορίας;
- **ε)** Ποια σχέση ανάμεσα στο λαό και τους ήρωες/ηρωίδες διαφαίνεται μέσα από αυτά;
- **στ)** Στις παραπάνω διαφάνειες να εισάγετε σχετικές **εικόνες** από το διαδίκτυο.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Δ'

Όνοματεπώνυμο:

- Διαβάστε στο βιβλίο σας την υποενότητα: "Νεοελληνικός Διαφωτισμός"
- Ανοίξτε το www.tagchedo.com και σχηματίστε **συννεφόμελο** με τις θέσεις των Ελλήνων υποστηρικτών του Διαφωτισμού.
- Αφού διαβάσετε τα παρακάτω κείμενα και ενεργοποιήσετε τον **υπερσύνδεσμο της 1ης πηγής**, να απαντήσετε στις ερωτήσεις που ακολουθούν και να τις παρουσιάσετε με **power point**:

- Η μόρφωση θα φέρει τους Έλληνες πιο κοντά στην ελευθερία

"Ας εξετάσουμε τώρα τις αιτίες που κάνουν πιο εύκολη την εθνική αποκατάσταση των Ελλήνων. Πρώτη, λοιπόν, είναι η πρόοδος του γένους μας στα μαθήματα. Πόση διαφορά υπάρχει ανάμεσα στη σημερινή κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα και αυτή που επικρατούσε πριν από δέκα χρόνια! [...] Δεν υπάρχει πόλη σήμερα που να μην έχει δύο και τρία σχολεία. [...] Η Λογική και η Φυσική άνοιξαν τα μάτια των περισσοτέρων".

Ανώνυμος, *Ελληνική Νομαρχία (1806)*, Κάλβος, Αθήνα 1980, σ. 165 (απόδοση στη νέα ελληνική: οι συγγραφείς).

- Τα δίκαια του Ανθρώπου και του Πολίτου, άρθρο 22

"Όλοι χωρίς εξαιρέσειν, έχουσι χρέος να ηξεύρουσι γράμματα. Η πατρίς έχει να καταστήσει σχολεία εις όλα τα χωρία δια τα αρσενικά και θηλυκά παιδιά. εκ των γραμμάτων γεννάται η προκοπή, με την οποίαν λάμπουν τα ελεύθερα έθνη. να εξηγούνται οι παλαιοί ιστορικοί συγγραφείς. εις δε τα μεγάλας πόλεις να παραδίδεται η γαλλική και η ιταλική γλώσσα. η δε ελληνική να είναι απαραίτητος.

Ρήγας Φεραίος, "Τα δίκαια του Ανθρώπου και του Πολίτου, άρθρο 22", Βασ. Σφυρόερα, *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη, Γ' Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, Αθήνα 1983.*

○ 3. Η ορθόδοξη εκκλησία εναντίων των διαφωτιστικών ιδεών

Η ορμητική προώθηση των βιβλίων του Διαφωτισμού φυσικό είναι να προκαλέσει την αντίδραση της Εκκλησίας. Σε δύο, τουλάχιστον, περιπτώσεις, το 1798 και το 1819, το Οικουμενικό Πατριαρχείο επιχείρησε να επιβάλει προληπτική ή κατασταλτική λογοκρισία στα ελληνικά βιβλία. Προϋπόθεση για να την πατριαρχική έγκριση ήταν να μην αντιβαίνουν "εις τα της αμωμήτου ημών πίστεως δόγματα" και να μην αντιφέρονται "κατά της κρατούσας διοικήσεως της κραταιάς ταύτης βασιλείας", δηλαδή της οθωμανικής.

Φ. Ηλιού, "Νεοελληνικός Διαφωτισμός, η νεωτερική πρόκληση", *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, том. 2ος, σ. 15.

○ Σύνταγμα της Ελλάδας (όπως αναθεωρήθηκε την 27η Μαΐου 2008)

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ - Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα

Άρθρο 16: Παιδεία, Τέχνη, Επιστήμη

1. Η τέχνη και η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους. Η ακαδημαϊκή ελευθερία και η ελευθερία της διδασκαλίας δεν απαλλάσσουν από το καθήκον της υπακοής στο Σύνταγμα.

2. Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες.

3. Τα έτη υποχρεωτικής φοίτησης δεν μπορεί να είναι λιγότερα από εννέα.

4. Όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Το Κράτος ενισχύει τους σπουδαστές που διακρίνονται, καθώς και αυτούς που έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

α) Σύμφωνα με την 1η και 2η πηγή, σε ποιες πόλεις/περιοχές της οθωμανικής αυτοκρατορίας υπήρχαν **ελληνικά σχολεία**; **Μπορείτε να εισάγετε εικόνες** από το διαδίκτυο.

β) Σύμφωνα με την 2η πηγή, ποιοι έπρεπε να φοιτούν στα σχολεία και ποια **μαθήματα** διδάσκονταν σε όσα σχολεία υιοθετούνταν τα διαφωτιστικά ιδεώδη ;

γ) Ποιος ήταν ο σκοπός του Νεοελληνικού Διαφωτισμού, σύμφωνα με την 3η πηγή ;

δ) Σύμφωνα με την πηγή 3, ποια στάση κράτησε η Εκκλησία απέναντι στο Νεοελληνικό Διαφωτισμό και ποιος λόγος νομίζετε ότι υπαγόρευσε αυτή τη στάση;

ε) Ποιες ομοιότητες βρίσκετε να υπάρχουν ανάμεσα στο εκπαιδευτικό όραμα των εκπροσώπων του Νεοελληνικού Διαφωτισμού και σε αυτά που προβλέπει για την παιδεία το Άρθρο 16 του Ελληνικού Συντάγματος (βλ. 4η πηγή);

Εργασία μαθητών

Καπλάνειος Σχολή Ιωαννίνων

Εργασία μαθητών

- Είσαι τοπικός άρχοντας στην Ελλάδα τον 18ο αιώνα και εμπνεόμενος από τις ιδέες του διαφωτισμού αποφασίζεις να ιδρύσεις ένα σχολείο στην περιοχή σου. Γράψε μια σύντομη ομιλία με την οποία θα προσπαθήσεις να πείσεις τους συντοπίτες σου να δεχτούν να βοηθήσουν οικονομικά στην ίδρυση του σχολείου.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ Ε'

Όνοματεπώνυμο:

- Διαβάστε την υποενότητα **Νεοελληνικός Διαφωτισμός**, εστιάζοντας στους εκπρόσωπους του Νεοελληνικού διαφωτισμού.
- Ανοίξτε το λογισμικό Το '21 εν πλω -> Ευρετήριο, όπου θα αναζητήσετε τα ονόματα του **Αδαμαντίου Κοραή** και του **Ρήγα Φεραίου**, για πληροφορίες (βιογραφία - εργογραφία) και εικόνες.
- Ανοίξτε το **GoogleEarth** και σημειώστε τις **περιοχές** που συνδέονται με τη ζωή των διαφωτιστών.

➤ Δημιουργήστε **power point** όπου:

α) Θα ενσωματώσετε το **χάρτη** που δημιουργήσατε στο Google Earth.

β) Θα παρουσιάζετε τα **έργα τους** που συνδέονται με τις ιδέες του **Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού**.

Εισάγετε **εικόνες βιβλίων ή χαρτών**, επιγραμματικές φράσεις, ακόμα και αποσπάσματα από **οπτικοακουστικά αρχεία**, όπως από τα ντοκιμαντέρ της πρώην ΕΡΤ για τον Ρήγα Βελεστινλή , τον Αδαμάντιο Κοραή και τον Ανώνυμο Έλληνα.

- Αναζητήστε πληροφορίες και εικόνες στο διαδίκτυο για τους Έλληνες Διαφωτιστές: *Ιώσηπο Μοισιόδακα, Δημήτριο Καταρτζή, Κωνσταντίνο Κούμα, Θεόφιλο Καΐρη.*
- Δημιουργήστε **power point** τεσσάρων (4) διαφανειών (μία για τον καθένα διαφωτιστή) που να περιέχουν εικόνες (προσώπων, βιβλίων) και βασική/ές θέση/εις.
- Σχηματίστε εννοιολογικό χάρτη με τους εκπροσώπους του Νεοελληνικού Διαφωτισμού. Μπορείτε να εισάγετε και σύντομο κείμενο με έργα και θέσεις τους ή εικόνα ή να συνοδεύσετε τις πληροφορίες για τους Διαφωτιστές με αποφθεγματικές φράσεις τους.

ΚΟΙΝΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

- Υποθέστε ότι είστε **ευρωπαίος περιηγητής** στην οθωμανική αυτοκρατορία τη συγκεκριμένη ιστορική περίοδο και ενδιαφέρεστε για τους Έλληνες. Γράψτε **μία επιστολή** στους συγγενείς σας στη χώρα απ' όπου κατάγεστε και **αναφέρετε στοιχεία της ζωής των Ελλήνων**, όπως τα γνωρίσατε στη συγκεκριμένη ενότητα. Τι θα επιλέγατε να συμπεριλάβετε;
- Ανοίξτε το <http://www.tagchedo.com> και σχηματίστε **συννεφόμελο** με τις λέξεις κλειδιά της ενότητας.
- Να αναρτήσετε τις απαντήσεις σας στην ιστοσελίδα του σχολείου.

Βιβλιογραφία - Δικτυογραφία

- Ακριτίδου Μαρία, " Γυναίκες, ιστορία και εργασία: Οι Ελληνίδες του Μεσοπολέμου. Μια διδακτική παρέμβαση με χρήση ΤΠΕ", στο *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*, Τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02, γ' έκδοση Αναθεωρημένη, ΙΤΥΕ "Διόφαντος", Πάτρα, Φεβρουάριος 2014, σ. 445-458.
- Βακαλούδη Αναστασία, " Διδακτική και παιδαγωγική αξιοποίηση των ΤΠΕ στο μάθημα της ιστορίας", ό.π., σ. 164-170.
- Γκίκα Ελένη, "Διδάσκοντας Ιστορία με την υποστήριξη ΤΠΕ", ό.π., σ. 171- 185.
- Ηλιού Φ., *Νεοελληνικός Διαφωτισμός, η νεωτερική πρόκληση*, *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, τόμ. 2ος, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003.
- Κουτσογιάννης Δημήτρης, "Σενάρια: δομή και αξιολόγηση εκπαιδευτικών σεναρίων", στο *Επιμορφωτικό υλικό ...*, σ. 363-377.
- Κρεμμυδάς Βασίλης, *Νεότερη ιστορία: Ελληνική και Ευρωπαϊκή*, εκδόσεις "γνώση", Αθήνα 1981.
- Κρεμμυδάς Βασίλης, *Εισαγωγή στην ιστορία της νεοελληνικής κοινωνίας (1700-1821)*, Εξάντας, Αθήνα 1976.
- Κρεμμυδάς Β., " Η οικονομία των Ελλήνων, πενήντα κρίσιμα χρόνια, 1770-1821", *Ιστορία του νέου ελληνισμού*, τόμ. 1ος, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003.
- Ευαγγελία Λούβη- Δημήτριος Χρ. Ξιφαράς, *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου*, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2014.
- Ευαγγελία Λούβη- Δημήτριος Χρ. Ξιφαράς, *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου, Βιβλίο του Εκπαιδευτικού*, ΟΕΔΒ, Αθήνα.
- Μαυροσκούφης Κ. Δημήτρης, "Διδασκαλία του μαθήματος της ιστορίας με σκοπό την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης", στο *Επιμορφωτικό υλικό ...*, σ. 185- 200.
- Μαυροσκούφης Κ. Δημήτρης, *Αναζητώντας τα ίχνη της ιστορίας. Ιστοριογραφία, διδακτική μεθοδολογία και ιστορικές πηγές*, Εκδοτικός Οίκος: Αδελφών Κυριακίδη α.ε., Αθήνα 2012.
- "Από τη θεωρία στη διδακτική πράξη. Ανακεφαλαίωση: διδακτικές προσεγγίσεις του μαθήματος της ιστορίας", στο *Επιμορφωτικό υλικό ...*, σ. 201-204.

- <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-C105/65/517,1890/>
- http://museduc.gr/docs/Istoria/C/031-044_C_GYM_KEF_02.pdf
- <http://www.ime.gr/chronos/11/tgr/gr/>
- <http://www.hpvt-archives.gr/V3/public/main/page-assetview.aspx?tid=0000007916&tsz=0&autostart=0>
- <https://www.youtube.com/watch?v=8Lv6m31vckE>
- <http://www.hpvt-archives.gr/V3/public/main/page-assetview.aspx?tid=0000006901&tsz=0&autostart=0>
- http://database.emthrace.org/music/track_show.cfm?areaid=1&trackid=114
- http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/index.html
- http://www.greek-language.gr/greekLang/medieval_greek/kriaras/index.html
- <http://www.timetoast.com/>
- <http://www.tagxedo.com/>
- <https://www.google.com/earth/>
- <https://www.lucidchart.com/users/login>
- <https://www.youtube.com/>
- <http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-16/>
- <http://loukia-gregoriou.blogspot.gr/search/label/%CE%9F%CE%BC%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1>